

**FİNANSAL GETİRİ, GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMİ VE DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER BAĞLAMINDA
ALGI FARKLILIKLARI: GİRESUN ÜNİVERSİTESİ İİBF ÖRNEĞİ**
**FINANCIAL RETURN, ENTREPRENEURSHIP TENDENCY AND PERCEPTION DIFFERENCES
IN THE CONTEXT OF DEMOGRAPHIC PROPERTIES: EXAMPLE OF GİRESUN UNIVERSITY FACULTY
OF ECONOMICS AND ADMINISTRATIVE SCIENCES**

Selçuk BALI *
Yahya GÜNAY **

Öz

Ekonomik kaygıların ve sosyal sorumlulukların artması ile birlikte girişimcilik de giderek artmaya ve uygulama alanı bulmaya başlamıştır. Kişilerin girişimci olmaları ya da olmamaları konusunda belirleyici etkiye sahip birçok unsur bulunmakta olup, bunlar arasında finansal getiri, eğitim, çalışma yaşamı, tecrübe, inanç, aile, kültür, toplumsal yapı ve kişilik özellikleri ön plana çıkmaktadır. Özellikle son yıllarda kişileri girişimciliğe yönelten en önemli faktör finansal getirilerdir. Bu bağlamda hibe ve desteklerin verilmesi girişimcilik eğiliminin giderek artmasını sağlamıştır. Ekonomik getiriler açısından düşünülen girişimcilik eğiliminin sosyal fayda açısından da düşünülmesi gerekmektedir.

Bu çalışmanın amacı; girişimciliğe bugün biçilen rolün anlaşılmasına yardımcı olabilecek bir literatür sunmak diğer yandan girişimci adaylarının girişimcilik eğilim düzeyini belirlemek ve finansal getirilerin girişimcilik eğiliminde demografik özellikler bağlamında algı farklılıklarına yol açıp açmadığını tespit etmeye çalışmaktır. Çalışmada Giresun Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü öğrencilerine yönelik bir alan araştırması yapılmıştır. Bu bölümde okuyan öğrencilerin meslek hayatlarında bir işletmede çalışacakları göz önüne alınmış ve örneklem olarak seçilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, Finansal Getiri, Girişimcilik Eğilimi.

Abstract

Entrepreneurship increasingly has begun to grow up and find application area with increase of economic concerns and social responsibilities. There are many factors that have decisive influence about whether people are entrepreneurship or not and these factors get to the foreground, these are financial returns, education, working life, experience, belief, family, culture, social structure and personality traits. Especially in recent years, the most important factor is financial returns as for persons who direct to entrepreneurship. Therefore it has been provided gradually increasing of entrepreneurship tendency with giving of the grant and supports. While think about of entrepreneurship from in terms of economic returns also must be required think about from in terms of social benefit.

The aim of this study a literature that help to understanding of the role to entrepreneurship in today, on the other hand determine the entrepreneurial tendency level of entrepreneurial candidates and It is aimed to determine whether the difference of demographic characteristics is perception difference on entrepreneurship tendency of financial income. In this field research was carried out to Giresun University Faculty of Economics and Administrative Sciences students. Students who study in these sections were considered and selected as samples in their career life to they will work in business.

Keywords: Entrepreneurship, Financial Return, Entrepreneurship Tendency.

1. Giriş

Günümüzde ilerleyen teknoloji ve küresel rekabetin etkisiyle ekonomik yapıda önemli değişikliklerin meydana gelmesi kaçınılmaz bir hal almıştır. Bu ekonomik yapıdaki değişim veya gelişim ile birlikte ülkeler ekonomik gelişimin sağlanabilmesi, istihdamın artırılabilmesi ve teknolojik yeniliklerin ortaya çıkarılabilmesi noktasında çok büyük öneme sahip olan girişimciliği bir güç olarak görmeye başlamışlardır. Çünkü girişimciler, değişim ve gelişimin yayılarak uygulanmasını hızlandırmaktadırlar.

Ekonomik faaliyetlerin artmasını sağlamak amacıyla kamu tarafından, çeşitli ekonomik kuruluşlar ve kalkınma ajansları eliyle çeşitli yöntemler kullanılarak verilen maddi veya gayri maddi destek, yardım ve özendirme sayesinde ülkemizdeki girişimci sayısı her geçen gün daha da artmaktadır (Arslan, vd., 2016:65). Bu kapsamda; girişimcinin kişiliği ve girişimci kişiliğin oluşmasına etki eden demografik ve kişisel faktörlerle birlikte ekonomik faktörlerin de oldukça önemli olduğu görülmektedir.

Ülkemizde, nüfusun önemli bir kısmını gençler oluşturmakta ve girişimci potansiyeli açısından büyük önem arz etmektedirler. Gelişme yolunda gençlerin girişimcilik eğilimleri arttıkça büyüme ve çağı yakalama düzeyinin de artması beklenmektedir. Toplam girişimci içindeki genç girişimcilerin oranı arttıkça

* Doç. Dr., Selçuk Üniversitesi, Akşehir İİBF, Maliye Bölümü, selcukbali@selcuk.edu.tr

** Doktora Öğrencisi, Giresun Üniversitesi, SBE İşletme ABD, yahyagunay87@gmail.com

ülkenin gelişmişlik düzeyi de artacaktır. Bu kapsamda, üniversiteye adım atan bir öğrenciye girişimci adayı gözüyle de bakılabilmelidir (Doğan, 2013: 1).

2. Kavramsal Çerçeve

Ekonomi tarihinde önemli bir yere sahip olan Joseph A. Schumpeter; kapitalist toplumların gelişiminin girişimcilerin eseri olacağını öngörmüştür. Bununla birlikte girişimcilik net bir şekilde sınırlanmış sosyal bir meslek grubuna ait olarak tanımlanamaz. Girişimcinin tanımı, yüklediği veya yerine getirdiği işleve göre yapılmalıdır (Çelik ve Akgeçici, 2007: 15).

Girişimci tanımı ilk kez 18. yy.'ın başında Fransız ekonomist Richard Cantillon tarafından; "henüz belirlenmemiş bir bedele satılmak üzere üretim girdilerini ve hizmetlerini bugünden üreten ve/veya satın alan kişi" şeklinde yapılmıştır (Şeşen ve Basım, 2012: 22). Bununla birlikte literatür taraması yapıldığında girişimcilik kavramına ait birden çok tanımın olduğu görülmektedir. Bu da girişimciliğin sürekli değişen bir olgu olduğunu göstermektedir (Çetinkaya ve Bozkurt, 2011: 5).

Girişimcilik kavramı literatüre girmeye başladığı dönemlerde bir işe yeltenme, bir iş kurma ve bu bağlamda risk alma olarak tanımlanmış, daha sonra fikirlerin ortaya konulması, onların ürün ve hizmete dönüştürülmesi ve pazara sunulması faaliyetleri olarak genişletilmiştir (Zhao, 2005: 26). Bütün bu açıklamalardan sonra girişimcilik; birey ve toplum için değer yaratan, ekonomik fırsatlara cevap veren veya ekonomik fırsatlar yaratan bireyler tarafından ortaya konulan, getirdiği yeniliklerle ekonomik sistemde değişikliklere neden olan bir süreç şeklinde tanımlanabilir (Yılmaz ve Sünbül, 2009: 196). Girişimci ise; yaşadığı çevrenin yarattığı fırsatları sezme, o sezgilerden düşler üretme, düşleri projelere dönüştürme, projeleri yaşama taşıma ve zenginlik üreterek insan yaşamını kolaylaştırma becerisine sahip kişi şeklinde tanımlanır (Bozkurt, 2007: 94).

Girişimci olabilmek bazı koşulların oluşturulması dışında bir takım kişilik özelliklerinin de olması gerekir. Sahip olunan girişimcilik özellikleri aynı zamanda bireyin girişimcilik eğiliminde de önemli bir faktördür (Yıldız, 2007, i, akt., Yüksel, vd., 2015: 146). Bu noktada girişimcilik eğilimi kişinin yeni bir girişimde bulunma yönündeki yatkınlığını ifade etmektedir (Chelariu vd., 2008: 410).

Girişimcilik eğilimi bir davranış olarak doğuştan veya sonradan kazanılmış olabilir. Doğuştan kazanılmış olsa bile mutlaka bunun ortaya çıkartılması, geliştirilmesi ve yönlendirilmesi gerekir. Bu açıdan girişimci kişilerin, kişilik oluşumlarında da doğuştan getirdikleri ve onları girişimci olmaya iten pek çok etken olduğu gibi aynı zamanda dış faktörlerin de girişimci kişiliğin oluşmasında etkili olduğu çeşitli araştırmalar sonucunda ortaya konulmuştur. Aile, toplum, eğitim ve ekonomik çevre, girişimcilik eğiliminin oluşmasında önemli faktörler olarak görülmektedir (Chen ve Lai, 2010: 10).

Girişimcilik eğiliminde özellikle ekonomik faktörleri dikkate aldığımızda mali çevrenin girişimciliği etkilediği görülmektedir. Hükümetler, maliye politikalarıyla girişimciliği ciddi olarak etkilemektedirler. Bir ülkede girişimcilik için uygun bir mali çevre oluşturulamaması milli gelirden Ar-Ge harcamalarına ayrılacak payı azaltmakta, yeni alınmış patentlerin sayısını düşürmekte ve bilim adamı, teknisyen ve mühendis olarak eğitim gören öğrencilerin sayısında azalmaya neden olmaktadır. Girişimcilik için uygun bir mali ortamın oluşturulması, düzenli para ve maliye politikalarına bağlıdır. Bu bağlamda ülkemizin ekonomik kalkınması için önemi her geçen gün artan girişimcilik, birçok destek mekanizmasıyla teşvik edilmektedir (Özdemir ve Mazgal, 2012: 92).

Girişimcileri finansal kaynaklar sunarak destekleme hususunda önde gelen fonlardan biri olan Avrupa Birliği Hibe Fonları ile özellikle İşletmelerin ve KOBİ'lerin Rekabet Edebilirliği (COSME) Programı ile yenilikçi girişimlerin ve fikirlerin ihtiyaç duydukları finansmana erişimin kolaylaştırılması, girişimcilik kültürünün yerleşmesi ve iş ortamının iyileştirilmesine yönelik faaliyetler desteklenmektedir. Ayrıca Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB), Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK), Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Birlikleri Merkezi Birliği (TESKOMB), T.C Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, T.C Ekonomi Bakanlığı, T.C Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Kredi Garanti Fonu (KGF), Kalkınma Ajansları ve İşkur bu amaca hizmet eden kurumlar arasında sayılabilir.

3. Yöntem

3.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Ülkemizde işletme bölümünden mezun olan öğrenci sayısının bir hayli fazla olduğu gerçeği ile bu öğrencilerin mezun olduklarında büyük bir kısmının özel sektörde istihdam edildiği varsayımı göz önünde bulundurularak öğrencilerin girişimcilik eğilim düzeyini belirlemek ve söz konusu eğilimin geliştirilmesi ile ilgili olarak neler yapılabileceğini ortaya koyma noktasında bu çalışmanın yapılması uygun görülmüştür.

Bu araştırmanın amacı; Giresun Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü öğrencilerinin diğer bir ifade ile genç girişimci adayları olarak görülen üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilim düzeyini belirlemek ve finansal getirilerin girişimcilik eğiliminde demografik özellikler bağlamında algı farklılıklarına yol açıp açmadığını tespit etmeye çalışmaktır.

3.2. Araştırmanın Anakütle, Örneklem ve Yöntemi

Araştırmanın ana kütesini Giresun Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü'nde 2016-2017 Bahar Dönemi'nde öğrenim gören birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencileri oluşturmaktadır.

Araştırmada, Börü (2006)'nın geliştirdiği ve Doğan (2013)'ün doktora tezinde kullanması ile birlikte faktör analizi sonucu 7 faktörün elde edildiği 30 maddeden oluşan girişimcilik eğilimine ilişkin ölçek ve demografik bilgi formu kullanılarak veri toplama aracı olarak anket yöntemi seçilmiştir.

Bu amaç doğrultusunda, 48 sorudan oluşan bir anket formu Giresun Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi (İİBF) İşletme Bölümü öğrencilerine yüz yüze anket yöntemi ile uygulanmıştır. Kullanılan anket 2 bölümden oluşmaktadır. Anketin birinci bölümü katılımcılara ait demografik sorulardan oluşurken, ikinci bölümü ise girişimcilik eğilimi ölçeğinden oluşmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin, demografik bilgileri, eğitim bilgileri ve girişimcilik eğilimleri bu anket formu ile elde edilmiştir. Toplamda 200 adet anket dağıtılmış olup; anket kapsamında yer alan soruların tamamının cevaplanmış olduğu 152 adet anket çalışma kapsamında analiz edilmeye uygun görülerek değerlendirmeye alınmıştır. Elde edilen veriler t testi ve Anova testine tabi tutulmuştur.

Toplanan anketler SPSS 22 programına girilerek yapılarak analiz edilmiştir. Girişimcilik eğilimine ilişkin ifadelerin her biri; 1=Kesinlikle Katılmıyorum, 2=Katılmıyorum, 3=Kararsızım, 4=Katılıyorum, 5=Kesinlikle Katılıyorum olmak üzere 5 basamaklı Likert tipi puanlanmıştır.

Anketler ile toplanan verilerin istatistiksel analizleri için örneklem grubunun özelliklerinin tespit edilmesine ilişkin frekans ve yüzde hesaplamaları, katılımcıların demografik özellikleri ve finansal getiriler bağlamında girişimcilik eğilim düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek için t-testi ve ANOVA analizleri yapılmıştır.

4. Araştırma Bulguları

Araştırmada kullanılan anket formunda yer alan ölçek için güvenilirlik analizi yapılmıştır. Uygulanan ölçeklerin güvenilirlik analizinde Alfa Modeli (Cronbach Alpha Coefficient)'nden yararlanılmıştır. Araştırma kapsamına alınan değişkenlerin güvenilirlik analizine ilişkin sonuçlar Tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1: Araştırmada Yer Alan Ölçeklere İlişkin Güvenilirlik Analizi Sonuçları

Değişkenler	Cronbach Alfa Değeri	Önerme Sayıları
Girişimcilik Eğilimi	0,815	30

Alfa katsayısına bağlı olarak ölçeğin güvenilirliği şu şekilde yorumlanır (Kalaycı, 2006: 405):

- * $0.00 < \alpha < 0.40$ ise ölçek güvenilir değildir,
- * $0.40 < \alpha < 0.60$ ise güvenilirliği düşük,
- * $0.60 < \alpha < 0.80$ ise oldukça güvenilir,
- * $0.80 < \alpha < 1.00$ ise yüksek derecede güvenilir bir ölçektir.

30 sorudan oluşan girişimcilik eğilimi ölçeğinin güvenilirlik analizi sonucu alfa değeri (α) 0,815 olarak bulunmuştur. Buna göre, ankette yer alan tüm ölçeklere ilişkin alfa değerlerinin yüksek derecede güvenilir ve kabul edilebilir bir düzeyde olduğu söylenebilir.

Değerlendirmeye alınan 152 öğrencinin sosyo-demografik özelliklerine (cinsiyet, yaş, bölüm vs.) ilişkin, frekans ve yüzde dağılımları Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2: Öğrencilerin Demografik Bilgileri

1.Yaş	N	%	2. Cinsiyet	N	%
18-20	38	25	Erkek	80	52,6
21-23	56	36,8	Kadın	72	47,4
24 ve üstü	58	38,2			
3. Okumakta Olduğunuz Sınıf	N	%	4.Oturduğunuz Yerleşim Birimi	N	%
1. Sınıf	35	23	Köy- Kasaba	18	11,8
2. Sınıf	41	27	İl	57	37,5
3. Sınıf	32	21,1	İlçe	51	33,6
4. Sınıf	44	28,9	Büyük Şehir	26	17,1
5.Kaldığınız yer	N	%	6. Aylık ortalama geliriniz	N	%
Arkadaşlarımla Ortak Ev	43	28,3	300-450 TL	54	35,5
Özel Yurt	29	19,1	451-600TL	44	28,9
Devlet Yurdu	38	25	601-750TL	26	17,1
Ailemle	42	26,6	751 ve Üzeri	28	18,4
7.Gelirinizi karşılama durumunuz	N	%	8.Baba mesleği:	N	%
Burs	35	23,0	Devlet Memuru	48	31,6
KYK Kredi	55	36,2	Asgari Ücretle Çalışan	38	25,0
Ailemden	49	32,2	Kendi İşinde Çalışan	66	43,4
Çalışıyorum	13	8,6			
9.Ailenizin aylık ortalama geliri	N	%	10.Ailenizde girişimci var mı?	N	%
1000-1500 TL	45	29,6	Evet	47	30,9
1501-2000TL	28	18,4	Hayır	105	69,1
2001-2500TL	32	21,1			
2501 ve Üzeri	47	30,9			
11.Girişimcilik eğitimi aldınız mı?	N	%	12. Kurmak istediğiniz bir iş var mı?	N	%
Evet	48	31,6	Evet	114	75,0
Hayır	104	68,4	Hayır	38	25,0
13.Geleceğiniz için kaygı duyuyor musunuz?	N	%	14.İş kurmak için kredi imkânları ve kaynakları hakkında bilginiz var mı?	N	%
Evet	81	53,3	Evet	59	38,8
Hayır	13	8,6	Hayır	46	30,3
Kısmen	58	38,2	Kısmen	47	30,9
15.İş kurmak için verilen hibe ve destekler hakkında bilginiz var mı?	N	%	16.Hangi kurumlardan kredi desteği alacağınızı biliyor musunuz?	N	%
Evet	50	32,9	Evet	46	30,3
Hayır	47	30,9	Hayır	54	35,5
Kısmen	55	36,2	Kısmen	52	34,2
17.Gerekirse aile ve arkadaşlarınızdan sermaye bulabilir misiniz?	N	%	18.Finansal getirileriniz girişimciliğe yöneliminizi etkiler mi?	N	%
Evet	58	38,2	Evet	112	73,7
Hayır	37	24,3	Hayır	15	9,9
Kısmen	57	37,5	Kısmen	25	16,4

Tablo 2'de yer alan sonuçlarda katılımcı öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre durumu ele alındığında %52,4 ile erkek katılımcıların daha fazla olduğu ve öğrencilerin yaş aralığının % 38,2 ile en fazla 24 ve üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Katılımın en fazla olduğu % 28,9 ile 4. sınıf öğrencileridir. Katılımcı öğrencilerin aile yerleşim yeri durumuna bakıldığında en fazla yerleşimin % 33,6 ile ilçe merkezinde olduğu ve kaldıkları yerlerin en fazla %28,3 ile arkadaşları ile ortak ev olduğu görülmektedir.

Aylık ortalama gelirlerinin en fazla %35,5 ile 350-400 TL, gelirlerini en fazla % 36,2 ile KYK Kredileri, ailelerinin aylık ortalama gelirlerinin en fazla % 30,9 ile 2501 ve üzerinde ve baba mesleklerinin en fazla % 43,4 ile kendi işinde çalışan seçeneğinde yoğunlaştığı görülmektedir.

Öğrencilerin ailelerinde girişimci birilerinin bulunup bulunmadığına bakıldığında % 69,1'inin ailesinde girişimci bulunmadığı, kendilerinin girişimcilik eğitimi alıp almama durumlarına bakıldığında % 68,4'ünün eğitim almadığı ve kurmak istedikleri iş fikirlerine bakıldığında % 75'inin bir iş fikrinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Gelecekleri ile ilgili kaygı duyup duymadıklarına bakıldığında %53,3'ünün kaygı duyduğu, iş kurmak için kredi imkânları ve kaynakları hakkında bilgilerine bakıldığında % 59'unun bilgisinin olduğu, iş kurmak için verilen hibe ve destekler hakkındaysa % 50'sinin bilgisinin olduğu, hangi

kurumlardan kredi desteği alacaklarına ilişkin % 54'ünün bilgisinin olmadığı, iş kurmak için gerekirse %38,2'sinin aile ve arkadaşlarından sermaye bulabileceğine ve finansal getirilerin girişimcilğe yönelimi etkileme durumunun % 73,7 ile etkilemekte olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Katılımcı öğrencilerin girişimcilik eğilimi ölçeğine vermiş oldukları cevaplar ışığında Tablo 3'te aritmetik ortalamalar verilmiştir. Verilen bu cevaplara göre "İstediğim şeyler için çok çalışmaktan kaçınmam/vazgeçmem" ($X=4,2895$) önermesinin katılma düzeyinin en yüksek olduğu, "Kendi işini kurmaya cesaret edecek kadar riski göze alma özelliğinin kendimde olmadığını düşünüyorum" ($X=2,8092$) önermesinin en düşük ve kararsızım düzeyinde belirlediği görülmektedir. Bu sonuç göstermektedir ki katılımcı öğrenciler istedikleri şeyler için çok çalışmayı göze almakta ve kendi işini kurma noktasına risk alabilmektedirler.

Tablo 3: Araştırmada Yer Alan Ölçeğe İlişkin Tanımlayıcı Bulgular

ÖNERMELER	A.O	SS
1. İstediğim şeyler için çok çalışmaktan kaçınmam/vazgeçmem.	4,2895	,88872
2. Üstüme aldığım görevleri zamanında bitiririm.	4,2039	,84052
3. Eğer bir şeyi yapmayı aklıma koyarsam, hiçbir şeyin beni durdurmasına izin vermem.	4,2697	,82967
4. Sorumluluk almaktan kaçmam ve sorumluluklarımı baştan sona izlerim	4,1579	,88479
5. Bir şeye/işe başladığım zaman, çevremdeki birçok insanı benimle birlikte harekete geçiririm.	3,7105	,88124
6. Rekabetten hoşlanırım.	3,6974	1,12196
7. Kendi başıma bir iş yapmak istersem ailem beni destekler.	4,1776	,86202
8. İnsanları severim. Hemen herkesle anlaşılabilir ve iyi geçinirim.	4,1974	,86154
9. Kendi işini kuran ve başarısız olanlara, yeni bir şans verilmesi gerektiğini düşünüyorum.	4,1250	,86363
10. İstediğim şeyleri yapabilecek kadar yeterli enerjiye sahibim.	4,2434	,85348
11. Hiç kimsenin bana yapmamı söylemesine gerek yoktur, her işimi kendi başıma yaparım.	3,9211	1,06433
12. Bir iş kurmak istesem, ailem beni bu konuda yöreklendirir.	4,0724	,91421
13. Yetersiz finansman desteği nedeniyle kendi işini kurmanın zor olduğunu düşünüyorum.	3,6842	1,06368
14. Günde 12-16 saat çalışmayı göze alabilirim	3,4868	1,23410
15. Başkalarının aklına gelmeyen birçok şeyi düşünür ve hayata gerebilirim.	3,7895	,85065
16. Kendi işimi kurmaktansa bir şirkette yönetici olmayı tercih ederim.	3,3553	1,10032
17. Daha önceden sorulmamış sorular sorup, kimsenin aklına gelmemiş şeyleri düşünürüm.	3,7632	,88203
18. Yenilik yaratma ve özellikle bunları uygulama konusunda başarılı olduğumu düşünüyorum.	3,8816	,86073
19. Başarısızlık riski olduğunda yeni bir işe başlanmaması gerektiğini düşünüyorum.	3,0592	1,21379
20. Hayatımın sonuna kadar yetecek paraya sahip olsaydım, kendi işimi kurmaktansa bankaya yatırır faiziyle yaşardım.	2,4803	1,37128
21. Bir iş kurmayı ancak iyi bir iş bulamadığımda düşünürüm	2,8553	1,29394
22. Ekonomik ortamın kendi işini kurmak isteyenler için uygun olmadığını düşünüyorum	3,3158	1,15329
23. Kendi işini kurmaya cesaret edecek kadar riski göze alma özelliğinin kendimde olmadığını düşünüyorum.	2,8092	1,20007
24. Karmaşık ve idari süreçler nedeniyle kendi işini kurmanın zor olduğunu düşünüyorum.	3,1447	1,23099
25. Bir işin fırsatlar sunmasının, emniyetli ve garantili olmasından daha önemli olduğunu düşünüyorum	3,7829	1,02238
26. Tüm birikimimi kaybetsem de yine de aynı işte çalışmaya devam ederdim.	3,0329	1,22024
27. Ortak çalışmalarda işleri sıraya koymak benim için planlanmamış; ancak, doğal bir görev niteliğindedir	3,7961	,93737
28. İnsanların kendi işlerini kurmak için yeterli fırsatlara sahip olduklarını düşünüyorum	3,3421	1,27173
29. Geleceği garanti altına almanın, insanın kendi işini kurmasından geçtiğini düşünüyorum.	3,5987	1,09339
30. Yeni bir işin nasıl kurulacağı ile ilgili bilgiye ulaşmanın zor olduğunu düşünüyorum	2,8487	1,20022

Tablo 4'te ölçeğe katılma düzeylerine bakıldığında 152 katılımcının girişimcilik eğilimi ile ilgili ifadelerine katılıyorum şeklinde cevap verdikleri söylenebilir ($X=3,6364$).

Tablo 4: Araştırmada Yer Alan Ölçeğe İlişkin Tanımlayıcı Genel Bulgu

Ölçek	Gözlem Sayısı	Min.	Mak.	Ortalama (X)	Standart Sapma
Girişimcilik eğilim	152	1	5	3,6364	,41561

Tablo 5'te yer verilen ANOVA analizi sonuçlarına göre, öğrencilerin yaşları ile girişimcilik eğilimleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($p>0,05$). Bütün yaş gruplarının ortalama olarak katılıyorum seçeneğine yakın cevap verdikleri belirlenmiştir.

Tablo 5: Girişimcilik Eğilimi Puanları ile Yaş Değişkeninin Karşılaştırılmasına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analiz (ANOVA) Sonuçları

	Yaş	Sayı	Ortalama	Standart Sapma	F	P
Girişimcilik Eğilimi	18-20	38	3,824	0,27110	5,502	0,051
	21-23	56	3,574	0,33946		
	24 ve üstü	58	3,573	0,51694		

Tablo 6'da t-testi sonuçları yer almaktadır. t-testi sonuçlarına göre, öğrencilerin cinsiyetleri ile girişimcilik eğilimleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($p>0,05$). Erkek öğrencilerin girişimcilik eğilimi ortalamaları ($X=3,72$) bayan öğrencilerin girişimcilik eğilimi ortalamalarından ($X=3,52$) daha yüksektir ve katılıyorum seçeneğine daha yakındır.

Tablo 6: Girişimcilik Eğilimi Puanları ile Cinsiyet Değişkeninin Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları

	Cinsiyet	Sayı	Ortalama	Standart Sapma	T	P
Girişimcilik Eğilimi	Erkek	80	3,73	0,42	3,103	,002
	Bayan	72	3,52	0,37		

Yapılan ANOVA analizi sonucuna göre, öğrencilerin okudukları sınıf ile girişimcilik eğilimi arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$).

Tablo 7: Girişimcilik Eğilimi Puanların ile Öğrencilerin Okudukları Sınıfın Karşılaştırılmasına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analiz (ANOVA) Sonuçları

	Sınıf	Sayı	Ortalama	Standart Sapma	F	P
Girişimcilik Eğilimi	1.Sınıf	35	3,8514	0,23630	9,830	0,000
	2.Sınıf	41	3,5683	0,33722		
	3.Sınıf	32	3,7750	0,29898		
	4.Sınıf	44	3,4280	0,53983		

Anlamlı ilişkinin nereden kaynaklandığını bulmak için ise varyansların homojenliklerine bakılmış ve varyanslar ($0,114>0,05$) homojen olduğu için Tukey Analizi yapılmıştır. Farklılığın kaynağını bulmaya yönelik yapılan Tukey Analizi sonuçları Tablo 8'de gösterilmiştir. Buna göre, 1. sınıfta bulunan öğrencilerin 2-4. sınıfta bulunan öğrencilere göre, 3. sınıfta bulunan öğrencilerin 4. sınıftaki öğrencilere göre girişimcilik eğilimleri anlamlı derecede daha yüksektir. Yani 1. ve 3. sınıf öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerinin daha yüksek olduğu söylenebilmektedir.

Tablo 8: Post Hoc Test (Tukey HSD)

	Sınıf	Sınıf	Ortalama Farkı	P
Girişimcilik Eğilimi	1.Sınıf	2.Sınıf	,28314	0,009
		4.Sınıf	,42340	0,000
	2.Sınıf	1.Sınıf	-,28314	0,009
		4.Sınıf	,34697	0,001
	3.Sınıf	1.Sınıf	-,42340	0,000
		4.Sınıf	-,34697	0,001

Yapılan t-testi sonucuna göre, katılımcı öğrencilerin ailelerinde girişimci bulunup bulunmama durumu ile girişimcilik eğilimi arasında anlamlı bir farklılık söz konusu değildir ($p>0,05$). Ailelerinde

girişimci bulunan katılımcı öğrencilerin girişimcilik eğilimi ortalamaları ($X=3,62$) ile girişimci aile ferdi bulunmayanların girişimcilik eğilimi ortalamaları ($X= 3,64$) arasında belirlemiştir. Bu ortalama ailelerinde girişimci olan ve olmayan katılımcıların girişimcilik eğilimlerinin katılıyorum seçeneğine yakın çıktığını göstermektedir.

Tablo 9: Girişimcilik Eğilimi Puanları İle Öğrencilerin Ailelerinde Girişimci Olup Olmama Durumunun Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları

	Eğitim Alma Durumu	Sayı	Ortalama	Standart Sapma	T	P
Girişimcilik Eğilimi	Evet	47	3,62	0,29720	-,299	,765
	Hayır	105	3,64	0,45998		

Yapılan t-testi sonucuna göre, katılımcı öğrencilerin girişimcilik eğitimi alıp almama durumu ile girişimcilik eğilimi arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($p<0,05$). Girişimcilik eğitimi almış olanların girişimcilik eğilimi ortalamalarının ($X=3,50$), eğitim almamışların girişimcilik eğilimi ortalamalarından ($X=3,69$) daha düşük olduğunu göstermektedir.

Tablo 10: Girişimcilik Eğilimi Puanları ile Öğrencilerin Girişimcilik Eğitimi Alma Durumunun Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları

	Eğitim Alma Durumu	Sayı	Ortalama	Standart Sapma	T	P
Girişimcilik Eğilimi	Evet	48	3,50	0,42310	-2,796	,006
	Hayır	104	3,69	0,39874		

Yapılan t-testi sonucuna göre, katılımcı öğrencilerin iş fikirlerinin olup olmaması ile girişimcilik eğilimleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($p>0,05$). İş fikri olan katılımcı öğrencilerin girişimcilik eğilimi ortalamaları ($X=3,63$) ile iş fikri olmayan katılımcı öğrencilerin girişimcilik eğilimi ortalamaları ($X= 3,62$) arasındadır. Bu da iş fikri olan ve olmayan katılımcıların girişimcilik eğilimlerinin katılıyorum seçeneğinde ortaya çıktığını göstermektedir.

Tablo 11: Girişimcilik Eğilimi Puanları ile İş Fikri Olup Olmaması Durumunun Karşılaştırılmasına İlişkin t-Testi Sonuçları

	Eğitim Alma Durumu	Sayı	Ortalama	Standart Sapma	T	P
Girişimcilik Eğilimi	Evet	114	3,63	0,41137	0,142	,877
	Hayır	38	3,62	0,43361		

Yapılan ANOVA analizi sonucuna göre katılımcı öğrencilerin gelecek kaygılarıyla girişimcilik eğilimleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($p>0,05$).

Tablo 12: Girişimcilik Eğilimi Puanları ile Öğrencilerin Gelecekle İlgili Kaygılarının Karşılaştırılmasına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analiz (ANOVA) Sonuçları

	Finansal Getiri	Sayı	Ortalama	Standart Sapma	F	P
Girişimcilik Eğilimi	Evet	81	3,6276	0,43614	0,542	0,583
	Hayır	13	3,7513	0,52363		
	Kısmen	58	3,6230	0,36000		

Yapılan ANOVA analizi sonucuna göre, öğrencilerin girişimcilik eğilimleri ile finansal getirilerin girişimciliğe yönelimi etkilemesi arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($p>0,05$). Bu da göstermektedir ki finansal getiriler girişimcilik eğilimini etkilemektedir. Ancak getirinin olmaması veya kısmen olması da girişimcilik eğilimini etkilememektedir.

Tablo 13: Girişimcilik Eğilimi Puanları ile Finansal Getirilerden Etkilenme Durumunun Karşılaştırılmasına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analiz (ANOVA) Sonuçları

	Finansal Getiri	Sayı	Ortalama	Standart Sapma	F	P
Girişimcilik Eğilimi	Evet	112	3,6830	0,39214	2,745	0,068
	Hayır	15	3,5133	0,52882		
	Kısmen	25	3,5013	0,41694		

5. Sonuç

Girişimcilik geniş anlamda düşünüldüğünde kişilerin bir kurum veya kuruluşa bağımlı çalışmaları dışında kendi istek veya fikirleri çerçevesinde çalışmayı sağlamaktadır. Girişimcilik eğilimi ise girişimciliğe yönelen kişi veya kişilerin girişimciliği yapabilme yeteneği ile ilgilidir. Bu eğilimin etkin bir şekilde kullanılabilmesi noktasında eğitimin önemli bir katkısı vardır.

Bu çalışmanın amacı Giresun Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü öğrencilerinin girişimcilik eğilim düzeyinin belirlemek ve finansal getirilerin girişimcilik eğiliminde demografik özellikler bağlamında algı farklılıklarına yol açıp açmadığını tespit etmektir. Girişimcilik eğilim düzeyinde en önemli faktörün eğitim olduğu varsayımından yola çıkarak katılımcı öğrencilerin girişimcilik eğitimi alıp almama durumlarına bakıldığında %68,4'ünün herhangi bir eğitim almadığı görülmektedir. Ancak çalışmada kullanılan ölçeğe göre 152 katılımcı öğrencinin girişimcilik eğilimi ile ilgili ifadelerine ortalama olarak katılıyorum şeklinde cevap verdikleri görülmektedir ($X=3,6364$). Bu durum katılımcı öğrencilerin eğitim almamalarına rağmen girişimciliğe yöneldiklerini ve/veya girişimciliği yapabilme yeteneklerinin olduğunu göstermektedir.

Katılımcı öğrencilerin ailelerinde girişimci bulunup bulunmadığına bakıldığında % 69,1'inin ailesinde girişimci olmadığı, kurmak istedikleri iş fikirlerine bakıldığında % 75'inin bir iş fikrinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcı öğrencilerin gelecekle ilgili kaygılı duyup duymadıklarına bakıldığında % 53,3'ünün kaygı duyduğu, iş kurmak için kredi imkânları ve kaynakları hakkında bilgilerine bakıldığında % 59'unun bilgisinin olduğu, iş kurmak için verilen hibe ve destekler hakkında bilgi sahibi olup olmadıklarına bakıldığında %50'sinin bilgisinin olduğu, hangi kurumlardan kredi desteği alacaklarına ilişkin % 54 ile bilgilerinin olmadığı, iş kurmak için gerekirse aile ve/veya arkadaşlarından sermaye bulabilmeye ilişkin % 38,2'sinin bulabilecek olduğuna ve finansal getiri beklentisinin girişimciliğe yönelimi etkileme durumunun % 73,7 ile etkilemekte olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Yapılan analizler sonucunda öğrencilerin yaşları ile girişimcilik eğilimleri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamış, bununla birlikte cinsiyetleri ile girişimcilik eğilimleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p>0,05$). Erkek öğrencilerin girişimcilik eğilimi ortalamalarının ($X=3,72$) bayan öğrencilerin girişimcilik eğilimi ortalamalarından ($X=3,52$) daha yüksek olduğu görülmektedir. Öğrencilerin kaçınıcı sınıfta oldukları ile girişimcilik eğilimi arasında anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilerek, 1. sınıfta bulunan öğrencilerin 2-4. sınıfta bulunan öğrencilere göre, 3. sınıfta bulunan öğrencilerin de 4. sınıftaki öğrencilere göre girişimcilik eğilimlerinin anlamlı derecede daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu noktada 1. sınıf öğrencilerinin girişimci olma eğilimlerinin daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda gerek müfredata girişimcilikle ilgili derslerin eklenmesi gerekse sektörle iş birliklerinin artırılması girişimcilik eğiliminin ilerleyen sınıflarda veya mezuniyetten sonra artmasına katkı sağlayacaktır.

Son olarak; katılımcı öğrencilerin ailelerinde girişimci bulunup bulunmaması, iş fikirlerinin olup olmaması, gelecek kaygısı duyup duymamaları ve finansal getiri beklentisi ile girişimcilik eğilimleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($p<0,05$). Burada dikkat çekici bir farklılık finansal getiri beklentisi girişimcilik eğilimini etkilerken, getirinin olmaması ya da kısmen olmasının girişimcilik eğilimini etkilemesidir. Ek olarak, girişimcilik eğitimi alıp almama durumu ile girişimcilik eğilimi arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Girişimcilik eğitimi almış olanların girişimcilik eğilimi ortalamasının ($X=3,50$), eğitim almamışların girişimcilik eğilimi ortalamasından ($X=3,69$) daha düşük olduğu görülmektedir ($p<0,05$). Diğer bir ifade ile öğrencilerin eğitim almamalarına rağmen girişimcilik eğilimi ortalamalarının yüksek çıktığı görülmektedir. Belirtmek gerekir ki, buna yol açan temel sebep veya sebeplerin araştırılması sonraki çalışmalar kapsamında ele alınması gereken bir nokta olarak değerlendirilebilir.

KAYNAKÇA

- Arslan, M., Aldemir, S., Dağ, M.R., (2016). Girişimci, Muhasebeci Mi Olmalıdır? - Tokat Organize Sanayi Bölgesi Örneği. *Journal of Accounting, Finance and Auditing Studies*, 2/3, ss. 64-84.
- Bozkurt, Ö. (2007). Girişimcilik Eğiliminde Kişilik Özelliklerinin Önemi. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 1(2), ss. 93-111.
- Börü, D. (2006). *Girişimcilik Eğilimi-Marmara Üniversitesi İşletme Bölümü Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi SBE, İstanbul.
- Chelariu, C., Brashear, T. G., Osmonbekov, T., Zait. A., (2008). Entrepreneurial Propensity in A Transition Economy: Exploring Micro-level and Meso-level Cultural Antecedents. *Journal of Business & Industrial Marketing*, 23 (6), 405- 415.
- Chen Y.F., Lai, M.C. (2010). Factors Influencing the Entrepreneurial Attitude of Taiwanese Tertiary-Level, Business Students. *Social Behavior and Personality*, 38(1), pp. 1-12.
- Çelik, A., Akgemci, T. (2007). *Girişimcilik Kültürü ve KOBİ'ler*. Geliştirilmiş 2. Baskı, Ankara: Gazi Kitabevi.

- Çetinkaya, Bozkurt, Ö. (2011). *Dünyada ve Türkiye’de Girişimcilik Eğitimi: Başarılı Girişimciler ve Öğretim Üyelerinden Öneriler*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Doğan, N. (2013). *Türkiye’de Girişimcilik Eğilimi: Üniversite Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi SBE, İstanbul.
- Kalaycı, Ş. (2006). *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri*. 4. Baskı, Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Özdemir, Y., Mazgal, S. (2012). Bir Kariyer Tercih Olarak Girişimcilikte Dışsal Faktörlerin Etkisi: Sakarya Örneği. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 7/1, ss. 87-102.
- Şeşen, H., Basım, H. N., (2012). Demografik Faktörler ve Kişiliğin Girişimcilik Niyetine Etkisi: Spor Bilimleri Alanında Öğrenim Gören Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. *Ege Akademik Bakış Dergisi*, 12, Özel Sayı, ss. 21-28
- Yıldız, S. (2007). *Girişimcilik*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Projesi, Sütçü İmam Üniversitesi SBE, Kahramanmaraş.
- Yılmaz, E., Sünbül, A.M., (2009). Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21,ss.195-203.
- Yüksel, H., Cevher, E., Yüksel, M., (2015). Öğrencilerin Girişimci Kişilik Özellikleri İle Girişimcilik Eğilimleri Üzerine Bir Araştırma. *Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 5(1), Ss.143-156
- Zhao, H., Seibert, S.E., Hills, G.E. (2005). the Mediating Role of Self-Efficacy in the Development of Entrepreneurial Intentions. *Journal of Applied Psychology*, 90(6), pp. 1265- 1272,4